

Monitoringa darbs tekstpratībā 6. klasei 2025./2026. m.g. vērtēšanas kritēriji

1. TEKSTS

Jo vēlāka kļuva pēcpusdiena, jo straujāk saule laidās leju pretim apvārsnim, un kļuva aizvien tumšāks. Dziļāk mežā izzuda sīkie, jaunie kociņi, un palika tikai simtgadīgas egles ar resniem, apsūņojošiem stumbriem un tādas pašas vecas un milzīgas priedes, uz kuru mizas, šķiet, sveķi jau bija sākuši pārvērsties dzintārā. Zemi klāja mīksta, tumšzaļa sūna, kas tā vien aicināja tajā atgulties un atpūsties pēc tālā ceļa... Šur tur sūnās gluži kā dekorācijas stāvēja lielas, skaistas bekas ar tumši brūnām cepurēm. Monika, bekas ieraudzījusi, jau gribēja mesties tām klāt, bet Meža Veča viņu atrunāja.

– Lai jau paliek, – viņa teica. – Tagad mēs meklējam vecmāmiņu, nevis sēnes. Kad vecmāmiņa būs rokā, varēsim arī pasēņot.

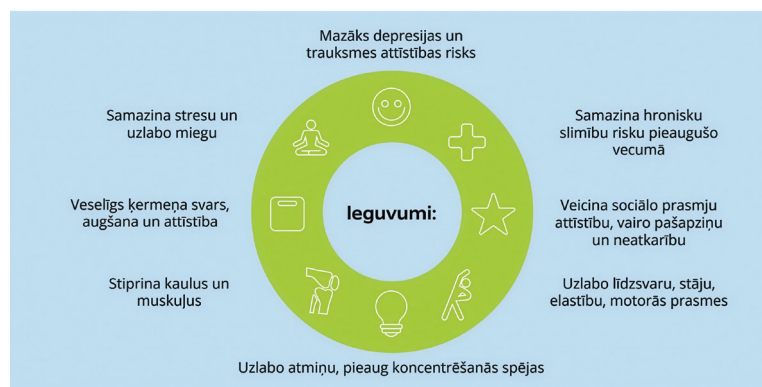
Un tā bekas palika neskartas par lielu prieku vāverēm.

Ēzelīši rikšoja pa meža biezokni, kur bija krietni tumšs. Te auga tikai egles, kas bija tik milzīgas, ka nevarēja redzēt pat to zaļos zarus. Egļu galotnes augstu, augstu gaisā bija savijušās kopā un aizēnoja visu, kas bija zem tām. Tāpēc zemāk augošie zari bez saules gaismas bija nokaltuši, un, jānot cauri egļu silam, Monikai likās, it kā viņa jātu cauri mirušam mežam.

Avots: S. Kvaskova "Monika un mežs"

2. TEKSTS

Fizisko aktivitāšu ieteikumi bērniem un pusaudžiem (0–17 gadi)

Fizisko aktivitāšu principi:

- ✓ regulāras un daudzveidīgas
- ✓ atbilstošas vecumam un iemaņām
- ✓ veicot fiziskās aktivitātes, jāievēro drošas vides principi
- ✓ jāierobežo mazkustīgi pavadītais laiks
- ✓ tām jārada prieks
- ✓ vairāk ir labāk

Avots: spkc.gov.lv

3. TEKSTS

NOTEIKUMI MEŽĀ

Aktīvā atpūta mežā

1. Mežs ir publiski pieejama vieta aktīvai atpūtai visa gada garumā.
2. Ikvienam ir atļauts bez maksas nodarboties ar aktīvo atpūtu (pastaigas, skriešana, nūjošana, slēpošana, orientēšanās u. c.), ievērojot vispārējos uzvedības noteikumus mežā.

Suņu atrašanās mežā

1. Pastaigājoties ar suni mežā, jāievēro Dzīvnieku labturības prasības un attiecīgās pašvaldības saistošie noteikumi.
2. Ārpus pilsētām un ciemiem suns bez pavadas drīkst atrasties īpašnieka vai turētāja uzraudzībā tikai tādā attālumā, kādā iespējams pilnībā kontrolēt dzīvnieka rīcību.
3. Jāizrāda sapratne izņēmuma gadījumos, kad suns pavada personu ar invaliditāti.
4. Suņu pavadonu klātbūtne ir atļauta arī teritorijās, kur parasti pastaigas ar suni nav atļautas.

Velobraukšana

1. Braucot ar velosipēdu mežā, atļauts pārvietoties tikai pa ceļiem, stigām un takām.
2. Velobraukšanas laikā obligāti jāievēro vispārējie uzvedības noteikumi mežā.

Slēpošanas trases

Ziemas periodā ierīkotās slēpošanas trases ir paredzētas tikai slēpošanai.

Slēpošanas trasēs aizliegts

- pastaigāties ar suni;
- pārvietoties ar ragavām;
- pārvietoties ar bērnu ratiņiem;
- jāt ar zirgiem;
- pārvietoties ar motorizētiem transportlīdzekļiem;
- pārvietoties ar velosipēdiem;
- jebkāda veidā bojāt ierīkotās trases vai slēpju sliedes.

Avots: Latvijas valsts meži

4. TEKSTS

A Kustēties nepieciešams katru dienu. Vienu dienu vari doties pārgājienā, citā – paskriet, vēl kādā – nodarboties ar spēka vingrinājumiem. Sporta stundas vajadzētu uztvert kā laiku, kurā gūsti jaunas iemaņas, lai pēc tam darītu pats, – pareizi pietuities, atspiesties, spēlēt kādu sporta spēli.

B Ja ķermeni nodrošini ar pietiekamu kustību un treniņiem, tu saglabā veselīgu ķermeņa svaru un paglāb sevi no visiem veselības draudiem. Turklāt sportošana palīdz atvieglot slimības gaitu, ja tā jau sākusies.

C Vēl viens iemesls, lai izkustētos biežāk, ir tava emocionālā pašsajūta ikdienā. Treniņi palīdz ķermenī izdalīties vielām, kuras liek justies labāk, piemēram, endorfiniem, ko dēvē arī par laimes hormoniem. Tāpat izkustēšanās ir lielisks rīks, lai cīnītos ar stresu un uztraukumiem ikdienā.

D Tavai veselībai ļoti svarīgs ir miegs. Ja daudz sporto, miegs ir būtisks, lai pienācīgi atjaunotos un sagatavotos nākamajai dienai ar labu pašsajūtu. Pētījumi pierādījuši, ka daudz labāk izguļas un atjaunojas tieši tie, kuri ar fiziskajām aktivitātēm pastiprināti nodarbojas vismaz trīs reizes nedēļā.

E Par treniņiem paldies noteikti pateiks tavs ķermenis, taču – ne tikai. Trenējoties iepazīsi jaunus cilvēkus, iegūsi jaunus draugus un kopā ar citiem labi pavadīsi laiku. Kopīgas grūtības, piemēram, smagā volejbola spēlē, satuvina un palīdz rast jaunus veidus, kā risināt sarežģītas situācijas. Trenēšanās noderēs ikdienas dzīvē, jo spēsi palūkoties uz problēmām citādi un meklēt jaunus risinājumus.

Avots: "Ilustrētā Junioriem"

1. uzdevums. (4 punkti)

Atzīmē pareizo atbildi!

1. teksts ir	2. teksts ir	3. teksts ir	4. teksts ir
a) tautas pasaka;	a) sludinājums;	a) aptauja;	a) raksts;
b) stāsts;	b) tests;	b) noteikumi;	b) intervija;
c) komikss;	c) infografika;	c) instrukcija;	c) dienasgrāmata;
d) teika.	d) diagramma.	d) iesniegums.	d) recenzija.

1. uzdevuma punktu vērtēšanas shēma		
Punkti	Kritērijs	Piemērs
0	Nav atzīmēta atbilde vai tā ir atzīmēta nepareizi.	tautas pasaka, komikss, teika, sludinājums, tests, diagramma, aptauja, instrukcija, iesniegums, intervija, dienasgrāmata, recenzija
1	Pareizi atzīmēta atbilde.	1. teksts ir b) stāsts
1	Pareizi atzīmēta atbilde.	2. teksts ir c) infografika
1	Pareizi atzīmēta atbilde.	3. teksts ir b) noteikumi
1	Pareizi atzīmēta atbilde.	4. teksts ir a) raksts
Kopā 4		

2. uzdevums. (4 punkti)

Ieraksti trūkstošo informāciju no tekstiem! Katrā teikumā raksti 1–2 vārdus!

Teksts	Teikums
1. teksts	Ēzeliši raiti rikšoja pa sūnaino taciņu, kas veda cauri meža _____.
2. teksts	Viens no fizisko aktivitāšu principiem paredz, ka kustībai jāsniedz _____, lai cilvēks vēlētos fiziskās aktivitātes turpināt.
3. teksts	Mežā katram ir dota iespēja _____ izmantot vidi aktīvai atpūtai.
4. teksts	_____ rāda, ka regulāras fiziskās aktivitātes palīdz cilvēkiem labāk atpūsties naktī.

2. uzdevuma punktu vērtēšanas shēma		
Punkti	Kritērijs	Piemērs
0	Nav ierakstīta atbilde vai tā ir ierakstīta saturiski vai gramatiski nepareizi.	ceļam, dziļumam, biezokņam prieku, veiksmē, veselība par maksu, tīri tāpat eksperti, secinājumi, novērojumi
1	Saturiski un gramatiski pareizi ierakstīts vārds.	biezoknim, biežņai, brikšņiem
1	Saturiski un gramatiski pareizi ierakstīts vārds.	prieks, patika, gandarījums
1	Saturiski un gramatiski pareizi ierakstīts vārds.	par brīvu, bez maksas, par velti
1	Saturiski un gramatiski pareizi ierakstīts vārds.	pētījumi; dati
Kopā 4		

3. uzdevums. (6 punkti)

Atzīmē ar ✓ katram apgalvojumam atbilstošo variantu!

Nr. p. k.	Apgalvojums	1. teksts	2. teksts	3. teksts	4. teksts	Neatbilst nevienam tekstam
1.	Apkopots, kādu labumu cilvēkam dod fiziskās aktivitātes.					
2.	Stāstīts par to, kāda nozīme mūsu dzīvē ir kustībai.					
3.	Paskaidrots, kāpēc atpūta mežā var būt bīstama.					
4.	Tēlaini aprakstīts mežs.					
5.	Dota informācija par to, ko nedrīkst darīt slēpošanas trasēs.					
6.	Informācija ņemta no žurnāla "Ilustrētā Junioriem".					

3. uzdevuma punktu vērtēšanas shēma		
Punkti	Kritērijs	Piemērs
0	Nav noteikta apgalvojuma atbilstība tekstam vai tā ir noteikta nepareizi.	1., 3., 4., neatbilst nevienam no tekstiem 1., 2., 3., neatbilst nevienam no tekstiem 1., 2., 3., 4. teksts 2., 3., 4., neatbilst nevienam no tekstiem 1., 2., 4., neatbilst nevienam no tekstiem 1., 2., 3., neatbilst nevienam no tekstiem
1	Noteikta 1. apgalvojuma atbilstība 2. tekstam.	2. teksts
1	Noteikta 2. apgalvojuma atbilstība 4. tekstam.	4. teksts
1	Noteikta 3. apgalvojuma neatbilstība.	Neatbilst nevienam no tekstiem
1	Noteikta 4. apgalvojuma atbilstība 1. tekstam.	1. teksts
1	Noteikta 5. apgalvojuma atbilstība 3. tekstam.	3. teksts
1	Noteikta 6. apgalvojuma atbilstība 4. tekstam.	4. teksts
Kopā 6		

4. uzdevums. (1 punkts)

Atzīmē variantu, kurā norādīti atslēgas vārdi, kas visprecīzāk atbilst 3. tekstam!

- a) Atpūta, noteikumi, suņi, pārvietošanās
- b) Suns pavadonis, skriešana, slēpošana, nūjošana
- c) Aizliegumi, sodi, ierobežojumi, kontrole
- d) Velosipēds, ragavas, nūjošana, noteikumi

4. uzdevuma punktu vērtēšanas shēma		
Punkti	Kritērijs	Piemērs
0	Nav atzīmēta atslēgas vārdu kopa, kas atbilst 3. tekstam, vai tā ir atzīmēta nepareizi.	Suns - pavadonis, skriešana, slēpošana, nūjošana, aizliegumi, sodi, ierobežojumi, kontrole, velosipēds, ragavas, nūjošana, noteikumi.
1	Pareizi atzīmēta atslēgas vārdu kopa, kas atbilst 3. tekstam.	Atpūta, noteikumi, suņi, pārvietošanās.
Kopā 1		

5. uzdevums. (2 punkti)

Pabeidz doto apgalvojumu!

2. tekstam līdzīga doma ir _____ tekstā.

Uzraksti tekstiem atbilstošus apgalvojumus, kas pamato tavu izvēli!

Apgalvojums, kas izteikts 2. tekstā: _____

Līdzīgs apgalvojums, kas izteikts tavā norādītajā tekstā: _____

5. uzdevuma punktu vērtēšanas shēma		
Punkti	Kritērijs	Piemērs
0	Nav pareizi noteikts teksts; Ir pareizi noteikts teksts, bet par 2. tekstu nav formulēts vai ir formulēts ar 4. tekstu nesaistīts apgalvojums;	1. teksts, 3. teksts Apgalvojums 2. tekstā: Fiziskās aktivitātes uzlabo veselību. Apgalvojums 4. tekstā: Bērniem patīk kustēties un spēlēties ārā.
1	Pareizi noteikts teksts un par 2. tekstu formulēts apgalvojums, kas ir saistīts ar 4. tekstu.	Apgalvojums 2. tekstā: Sports stiprina ķermeni. Līdzīgs apgalvojums 4. tekstā: Sports ir vajadzīgs bērniem.
1	Par 4. tekstu formulēts apgalvojums, kas skaidri parāda saistību ar 2. tekstu.	Apgalvojums 2. tekstā: Fiziskās aktivitātes uzlabo veselību un palīdz justies labāk. Līdzīgs apgalvojums 4. tekstā: Izkustēšanās uzlabo pašsajūtu un palīdz mazināt stresu.
Kopā 2		

6. uzdevums. (4 punkti)

Ieraksti tabulā, kam un kāpēc var būt noderīga 3. tekstā dotā informācija!

Kam informācija var būt noderīga?	Kāpēc informācija var būt noderīga?
Suņu īpašniekiem.	
	Lai zinātu, ko nedrīkst darīt slēpošanas trasēs.

6. uzdevuma punktu vērtēšanas shēma		
Punkti	Kritēriji	Piemērs
0	Nav uzrakstīta atbilde, kas saistīta ar 3. tekstu un loģiski pamato informācijas noderīgumu mērķgrupai. Nav uzrakstīta ar 3. tekstu saistīta mērķgrupa, kurai norādītā informācija var būt noderīga.	
1	Uzrakstīta atbilde, kas saistīta ar 3. tekstu un loģiski pamato informācijas noderīgumu mērķgrupai.	Lai zinātu, kādi noteikumi jāievēro, pastaigājoties ar suni mežā. Lai saprastu, kur suns var būt bez pavadas.
1	Uzrakstīta ar 3. tekstu saistīta mērķgrupa, kurai norādītā informācija var būt noderīga.	Slēpotājiem. Tiem, kuri vēlas slēpot.
1	Uzrakstīta ar 3. tekstu saistīta mērķgrupa, kurai norādītā informācija var būt noderīga.	Cilvēkiem, kuri brauc ar velosipēdu. Ikvienam, kas grib dodiet uz mežu.
1	Uzrakstīta atbilde, kas saistīta ar 3. tekstu un loģiski pamato informācijas noderīgumu mērķgrupai.	Lai izvairītos no soda par noteikumu neievērošanu. Lai atpūta mežā būtu droša un patīkama.
Kopā 4		

7. uzdevums. (3 punkti)

3. tekstā minētajos noteikumos nav pateikts, kas mežā būtu jāievēro nūjotājiem. Uzraksti divus jautājumus ar atšķirīgiem jautājamajiem vārdiem, lai iegūtu šādu informāciju! Rakstot ievēro pareizrakstību un vajadzīgās pieturzīmes!

1. _____
2. _____

7. uzdevuma punktu vērtēšanas shēma		
Punkti	Kritērijs	Piemērs
0	Nav uzrakstīts jautājums vai uzrakstītais jautājums neatbilst uzdevuma saturam.	Kā nūjotājiem jābrauc ar velosipēdu mežā. Cik nūjotājiem jāmaksā par nūjošanu mežā?
1	Jautājumi ir uzrakstīti gramatiski pareizi: teikums noformēts kā jautājums (teikuma beigās ir jautājuma zīme) un lietoti atbilstoši jautājumiem vārdi.	(Skatīt atbilžu piemērus.)
1	Uzrakstīts jautājums, kas sākas ar jautājumo vārdu un ļauj noskaidrot, kādi noteikumi jāievēro nūjotājiem mežā.	1. Kā nūjotājiem būtu jāuzvedas mežā, lai netraucētu citiem? 2. Kur nūjotāji drīkst pārvietoties mežā?
1	Uzrakstīts otrs jautājums, kas sākas ar citu jautājumo vārdu un ļauj noskaidrot, kādi noteikumi jāievēro nūjotājiem mežā.	1. Kā nūjotājiem būtu jāuzvedas mežā, lai netraucētu citiem? 2. Kur nūjotāji drīkst pārvietoties mežā?
Kopā 3		

8. uzdevums. (6 punkti)

Izlasi virsrakstus! Atrodi katrai 4. teksta rindkopai atbilstošo virsrakstu un ieraksti tabulā rindkopas burtu! Viens no virsrakstiem neatbilst nevienai rindkopai, tāpēc atstāj attiecīgo tabulas lodziņu tukšu!

Virsraksts	Rindkopas burts
Miegs teiks tev paldies	
Kopā jautrāk!	
Slimībām – nē!	
Kusties dažādi!	

Vasara – labākais laiks sportošanai	
Jūties priecīgāks!	

8. uzdevuma punktu vērtēšanas shēma		
Punkti	Kritērijs	Piemērs
0	Nav pareizi noteikts virsrakstam atbilstošs teksta fragments. Vai Nav atbildes.	
1	Pareizi noteikts virsrakstam atbilstošs teksta fragments.	Miegs teiks tev paldies – D
1	Pareizi noteikts virsrakstam atbilstošs teksta fragments.	Kopā jautāk! – E
1	Pareizi noteikts virsrakstam atbilstošs teksta fragments.	Slimībām – nē! – B
1	Pareizi noteikts virsrakstam atbilstošs teksta fragments.	Kusties dažādi – A
1	Pareizi noteikts virsrakstam atbilstošs teksta fragments.	Vasara – labākais laiks sportot – (atstāts tukšs)
1	Pareizi noteikts virsrakstam atbilstošs teksta fragments.	Jūties priecīgāks – C
Kopā 6		

9. uzdevums. (3 punkti)

Izskaidro teikumos izteikto domu, uzrakstot to saviem vārdiem!

Jo vēlāka kļuva pēcpusdiena, jo straujāk saule laidās lejup pretim apvārsnim, un kļuva aizvien tumšāks.

Veicot fiziskas aktivitātes, jāievēro drošas vides principi.

Jāizrāda sapratne izņēmuma gadījumos, kad suns pavada personu ar invaliditāti.

9. uzdevuma punktu vērtēšanas shēma		
Punkti	Kritērijs	Piemērs
0	Saturiski nepareizi izskaidrota teikumā izteiktā doma; dotais teikums pārrakstīts pilnībā vai gandrīz pilnībā.	Saule pazuda aiz mākoņiem, sākas slikti laikapstākļi. Sportot drīkst tikai sporta zālē. Vajag piedāvāt palīdzību cilvēkiem, kas ir ar suni.
1	Izskaidrota teikuma saturam atbilstošā doma saviem vārdiem.	Tuvojoties vakaram, saule pamazām noriet, apkārtnē kļūst arvien tumšāka. Diena beidzas, iestājas vakars.
1	Izskaidrota teikuma saturam atbilstošā doma saviem vārdiem.	Sportojot jābūt uzmanīgam un jāizvēlas vieta, kas ļauj droši trenēties un neiegūt traumas.
1	Izskaidrota teikuma saturam atbilstošā doma saviem vārdiem.	Cilvēkiem jābūt saprotošiem, ja suns palīdz cilvēkam ar invaliditāti, jo ne vienmēr var ievērot visus ierastos noteikumus.
Kopā 3		

10. uzdevums. (7 punkti)

Iedomājies, ka tu ej pa 1. tekstā aprakstīto mežu! Izmantojot izlasīto informāciju, apmēram 60 vārdos pēc iespējas precīzi atbilstoši tekstam apraksti apkārtējo vidi un savas sajūtas!

10. uzdevums snieguma līmeņu apraksts				
Kritēriji	0 punktu	1 punkts	2 punkti	3 punkti
Saturs, tekst- veide	Saturs neatbilst nevienam no uzdevuma nosacījumiem (nav aprakstīta ārējā vide, sajūtas vai teksts nav veidots no 1. personas skatpunkta) vai teksts nav uzrakstīts. Ja kritērijā “Saturs tekst-veide” skolēns saņem 0 punktus, pārējie kritēriji netiek vērtēti.	Teksta saturs atbilst vienam no uzdevuma nosacījumiem (aprakstīta ārējā vide, sajūtas vai teksts veidots no 1. personas skatpunkta). Teksta apjoms mazāks par 30 vārdiem.	Teksta saturs atbilst diviem no uzdevuma nosacījumiem (vispārīgi aprakstīta ārējā vide, sajūtas vai teksts veidots no 1. personas skatpunkta).	Teksta saturs atbilst visiem uzdevuma nosacījumiem (aprakstīta ārējā vide, sajūtas un teksts veidots no 1. personas skatpunkta). Ievērots apjoms - ne mazāk kā 50 vārdi un vairāk kā 70 vārdi).
Vārdu krājums	Vienveidīgs un neatbilstošs vārdu krājums. Vārdi bieži atkārtojas, sinonīmi netiek lietoti vai tiek lietoti nepareizi. Vairākas kļūdas vārdu nozīmju lietojumā, kas apgrūtina teksta sapratni.	Izmantots vienveidīgs vārdu krājums, tekstā atkārtojas vārdi / frāzes. Lielākoties izmantota 1. teksta leksika bez būtiskām izmaiņām. Iespējamās 1–2 neprecizitātes vārdu nozīmju lietojumā.	Izmantots daudzveidīgs un situācijai atbilstošs vārdu krājums. Tekstā lietoti 1. tekstā sastopamie vārdi, bet skolēns tos papildina ar citiem vārdiem (piemēram, sinonīmiem, salīdzinājumiem u. tml.). Atkārtojumi ir minimāli, vārdu nozīmes lietotas pareizi.	
Atbilstība literārās valodas normām (gramatika, ortogrāfija, interpunkcija)	Pieļautas vairāk nekā 6 gramatikas, ortogrāfijas un/vai interpunkcijas kļūdas. Kļūdas būtiski apgrūtina teksta sapratni.	Pieļautas vairākas (4–6) gramatikas, ortogrāfijas un/vai interpunkcijas kļūdas. Teksts kopumā ir saprotams, taču vietām kļūdas traucē uztvert domu.	Nav pieļautas vai pieļautas dažas (1–3) gramatikas, ortogrāfijas un/vai interpunkcijas kļūdas. Teikumi veidoti pareizi un saprotami.	
Kopā: 7				